

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Działalność organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym na przykładzie Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej "Być Razem" w Cieszynie

Author: Aleksandra Gancarz, Katarzyna Zych

Citation style: Gancarz Aleksandra, Zych Katarzyna (2014). Działalność organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym na przykładzie Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej "Być Razem" w Cieszynie. W: A. Szczurek-Boruta, B. Chojnacka-Synaszko, J. Suchodolska (red.), "Człowiek w przestrzeni lokalnej - dobre praktyki wspierania rozwoju, aktywizacji i integracji społecznej : konteksty teoretyczne i społeczno-polityczne" (S. 105-114). Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek

© Korzystanie z tego materiału jest możliwe zgodnie z właściwymi przepisami o dozwolonym użytku lub o innych wyjątkach przewidzianych w przepisach prawa, a korzystanie w szerszym zakresie wymaga uzyskania zgody uprawnionego.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Katarzyna Zych, Aleksandra Gancarz

Działalność organizacji pozarządowych w środowisku lokalnym na przykładzie Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie

Wprowadzenie

Na fali transformacji ustrojowej w Polsce zaczęły rozwijać się dynamicznie organizacje pozarządowe. Jednocześnie intensywne przemiany wszystkich sfer życia na początku lat 90. XX wieku wymuszały redefinicję pomocy społecznej i reformę całego systemu wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Powolne tempo zmian w sektorze publicznym i rosnąca świadomość obywateli prowadziły do zakładania wielu organizacji pozarządowych, które świadczyły skuteczniejsze formy pomocy niż instytucje państwowe.

W Polsce istnieją dwie zasadnicze formy organizacji pozarządowych. Są to stowarzyszenia i fundacje¹. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych². Fundacja nie jest zdefiniowana w polskich aktach prawnych, jednak można przyjąć, że w najogólniejszym znaczeniu jest to kapitał przeznaczony na określony cel³ społecznie

¹ M. Porowski, *Organizacje pozarządowe w instytucjonalnej strukturze państwa*. w: T. Pilch, I. Lepalczyk (red.), *Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie*, Warszawa 2003, Wyd. Akademickie „Żak”, s. 463.

² Art. 2. Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku *Prawo o stowarzyszeniach* (Dz.U. z 1989 r. Nr 20, poz. 104).

³ A. Sienicka, *Fundacja*, <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/672512> (6.07.2014).

lub gospodarczo użyteczny, zgodny z podstawowymi interesami Rzeczypospolitej Polskiej⁴.

W połowie lat 90. XX wieku założono Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie. Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie działalności tej organizacji jako przykładu wykorzystania możliwości istniejących w społeczeństwie obywatelskim oraz organizowania sił społecznych i rzeczowych składników środowiska. Stowarzyszenie charakteryzuje ciągły rozwój, reagowanie na zmiany zachodzące w środowisku zewnętrznym, tworzenie innowacyjnych form pomocy i – co bardzo ważne – umiejętność pozyskiwania z różnych źródeł środków na ich realizację. Poniższy opis ukazuje początki Stowarzyszenia wyrastającego z wiary w ideały i moc sprawczą małej grupy obywateli, rozwój organizacji, rolę wolontariuszy w realizacji różnych działań, ustalone na przestrzeni lat zasady (metodologię) pracy oraz nagrody i wyróżnienia, które otrzymało Stowarzyszenie.

Powstanie i rozwój Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”⁵

Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” powstało w 1996 r. w odpowiedzi na bierność i instytucjonalizację systemu pomocy społecznej. Założycielami byli młodzi ludzie (pedagodzy, psycholodzy, terapeuci, pracownicy socjalni, prawnicy, studenci), którzy nie znajdowali w istniejących instytucjach szeroko pojętej pomocy społecznej miejsca do realizacji swoich pomysłów na realną, skuteczną i systemową pomoc osobom potrzebującym.

W 1997 r. Stowarzyszenie przy współpracy z gminą Cieszyn i holenderskimi fundacjami uruchomiło swój pierwszy ośrodek, który z dużym powodzeniem działa do dzisiaj pod nazwą Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt”. Działalność ośrodka polega na profesjonalnym świadczeniu pomocy psychologicznej, prawnej, terapeutycznej dla osób potrzebujących, kształtowaniu aktywności twórczej w pracowniach artystycznych, organizowaniu obozów i wycieczek o charakterze socjoterapeutycznym, a także udzielaniu skutecznej pomocy interwencyjnej dla osób doświadczających przemocy. W związku z poszerzeniem działalności Stowarzyszenia CPEiT „Kontakt” stało się ośrodkiem o szczególnym charakterze (zapleczem edu-

⁴ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 1984 r. Nr 21, poz. 97).

⁵ Fragmenty poniższego tekstu są zamieszczone na stronie internetowej Stowarzyszenia „Być Razem”, <http://bycrazem.com/>.

kacyjnym) i prowadzi obecnie kilka programów obejmujących pomocą różne środowiska. Realizowane programy są wynikiem wieloletnich doświadczeń Stowarzyszenia w pracy z rodzinami borykającymi się z problemami: ubóstwa, bezrobocia, uzależnienia, przemocy, trudności wychowawczych, bezradności i wykluczenia społecznego. Są próbą stworzenia kompleksowej oferty pomocowej uwzględniającej aktywność wszystkich zainteresowanych stron na zasadzie partnerstwa.

W 1999 r. w ramach programu Rządu RP i ONZ Stowarzyszenie uruchomiło kolejne miejsce – Hostel dla kobiet i dzieci, ofiar przemocy i innych przestępstw „Przeciw Przemocy – Wyrównać Szanse”, którego wszystkie zadania przejął powołany w 2012 r. Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. Jego powstanie jest wynikiem współpracy Stowarzyszenia z powiatem cieszyńskim oraz gminami powiatu cieszyńskiego. Ośrodek jest czynny przez całą dobę, jest miejscem interwencyjnym. Jego podstawowe zadanie to przerwanie przemocy w rodzinie i minimalizowanie jej skutków poprzez pomoc psychologiczną, pomoc prawną oraz udzielanie schronienia kobietom i dzieciom. Celem schronienia jest ochrona przed osobą stosującą przemoc oraz uruchomienie działań w kierunku ekonomicznego i psychicznego usamodzielnienia.

We współpracy z gminą Cieszyn i Fundacją Pomocy Wzajemnej „Barka” z Poznania w 2001 r. członek Stowarzyszenia i dyrektor prowadzonych przez Stowarzyszenie placówek Mariusz Andrukiewicz założył – wspólnie z osobami bezdomnymi – pierwsze w Cieszynie miejsca schronienia i edukacji dla osób bezdomnych, które działają obecnie pod nazwą Centrum Edukacji Socjalnej wraz z dwoma Domami Wspólnoty. Centrum Edukacji Socjalnej to miejsce, którego celem, przy ogromnym zaangażowaniu wielu osób, jest udzielanie wsparcia i długofalowej, dostosowanej do indywidualnych potrzeb pomocy, głównie osobom zagrożonym wykluczeniem i wykluczonym społecznie. Każda z osób, która zostaje przyjęta do CES, w czasie swojego pobytu realizuje Indywidualny Program Edukacji Socjalnej. Program obejmuje następujące działania:

- pracę w Warsztatach Treningu Pracy CES, do których należą: warsztat stolarski, warsztat ślusarski, warsztat remontowo-budowlany, pracownia krawiecka, warsztat rękodzieła i rzemiosła artystycznego (uczestnik określa formę pracy w warsztatach z pomocą pracownika socjalnego i instruktora danego warsztatu, swoje przyszłe preferencje zawodowe, uczy się zasad BHP i dyscypliny pracy);

- określenie sytuacji socjalno-bytowej i możliwości jej poprawy (źródło dochodów, posiadane dokumenty, toczące się sprawy sądowe, ubezpieczenie zdrowotne, kontakty z instytucjami);
- określenie sytuacji zdrowotnej i możliwości jej poprawy (stan zdrowia psychicznego i fizycznego – w tym uzależnienie od alkoholu i innych substancji, historia leczenia);
- określenie jakości funkcjonowania społecznego i możliwości jego poprawy (umiejętności społeczne, np. prowadzenia rozmów, rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie w sytuacjach trudnych);
- określenie jakości funkcjonowania psychologicznego i możliwości jego poprawy (obraz samego siebie, kontrola emocjonalna, inteligencja emocjonalna, zdolność redukcji stresu);
- określenie sytuacji rodzinnej i możliwości jej poprawy (kontakt z członkami rodziny, stwarzanie możliwości „zakorzenienia” w środowisku);
- określenie potencjalnych i rzeczywistych źródeł wsparcia (rodzina, grupy samopomocowe, organizacje i instytucje).

Kolejne miejsce działań Stowarzyszenia to Dom Matki i Dziecka „Słonecznik” uruchomiony w 2006 r. dla kobiet w ciąży oraz mam samotnie wychowujących swoje dzieci, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Realizowany w Domu program odnosi się do zasad i wartości wynikających z życia we wspólnocie, a jego głównym celem jest wspieranie macierzyństwa, dbanie o szeroko rozumiany dobrostan dzieci oraz wzmacnianie więzi pomiędzy matką a dzieckiem. Przyjęcie kobiety spodziewającej się dziecka ma na celu wyciszenie napięć wynikających z zaskoczenia faktem macierzyństwa, pomoc w jego akceptacji, odpowiedzialne przyjęcie i pokochanie dziecka, nabycie praktycznych umiejętności w opiece nad nim, a także pomoc w odbudowie zerwanych więzi rodzinnych. Program pobytu dostosowywany jest indywidualnie do potrzeb i sytuacji życiowej kobiety. Zakłada realizację szczegółowych zadań zmierzających bądź do pełnego usamodzielnienia, bądź do powrotu do rodziny i nawiązanie nowych relacji opartych na wzajemnym szacunku. Obszary wsparcia w ramach pobytu obejmują:

- pracę socjalną,
- pomoc psychologiczną w formie indywidualnej i grupowej,
- konsultacje prawne,
- pracę pedagogiczną z dziećmi i wspieranie ich rozwoju,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych poprzez kontakt z lekarzem, pielęgniarką, położną i dietetykiem,

- aktywizację zawodową,
- edukację w zakresie umiejętności społecznych, wychowawczych, gospodarowania i prowadzenia domu.

Rola wolontariuszy w Stowarzyszeniu

Ze Stowarzyszeniem stale współpracuje około 50 wolontariuszy – głównie uczniów cieszyńskich szkół ponadgimnazjalnych i studentów pedagogiki z Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego. Młodzież angażuje się w wolontariat stały i akcyjny. Realizując różne programy i projekty oraz organizując imprezy, ma szansę poznać specyfikę pracy w trzecim sektorze, zdobywać nowe kompetencje podczas szkoleń i warsztatów dla wolontariuszy, poznawać środowisko lokalne, kształtować umiejętności społeczne, uczyć się poszanowania godności i prywatności drugiego człowieka. Dla uczniów wolontariat jest elementem preorientacji zawodowej, natomiast dla przyszłych pedagogów okazją do zdobywania cennych doświadczeń w przyszłej pracy zawodowej.

W 2002 r. Stowarzyszenie powołało Centrum Wolontariatu, które koordynuje programy środowiskowe i społeczno-kulturalne, zajmuje się udzielaniem informacji o możliwości pracy wolontarystycznej, pomocą w określaniu predyspozycji dotyczących podjęcia takiej pracy, organizowaniem i prowadzeniem szkoleń dla wolontariuszy, superwizowaniem ich pracy, promowaniem wolontariatu oraz współpracą z cieszyńskimi organizacjami i instytucjami działającymi w obszarze edukacji, profilaktyki i pomocy społecznej.

Jednym z programów opartych wyłącznie na pracy wolontariuszy jest „Starszy Brat – Starsza Siostra”. W ramach programu dzieci z rodzin niepełnych lub przeżywających trudności oraz dzieci niepełnosprawne intelektualnie przynajmniej raz w tygodniu przez rok czasu lub dłużej spotykają się z wolontariuszem pełniącym rolę „starszego brata” lub „starszej siostry”. Analogicznym programem adresowanym do osób starszych jest „Nie bądź sam”. Wolontariusz odwiedzający seniora w jego miejscu zamieszkania wychodzi z nim na spacer, na zakupy, przy czym nie świadczy żadnych usług pielęgnacyjnych. Program „Douczanki – Odrabianki” to bezpłatna pomoc w nauce dla dzieci ze szkoły podstawowej, którym rodzice z różnych względów nie są w stanie pomóc w odrabianiu lekcji i radzeniu sobie z nauką. Ponadto wolontariusze organizują wypoczynek letni dla dzieci, zajęcia artystyczne pod-

czas roku szkolnego oraz włączają się w organizację imprez takich jak Festiwal Sztuki Bezdomnej.

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”

W 2007 r. Stowarzyszenie powołało Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, która od maja 2008 r. prowadzi w Cieszynie przedsiębiorstwo socjalno-edukacyjne dla osób bezrobotnych, bezdomnych, niepełnosprawnych. Dotychczas dzięki Fundacji powstało dziewięć spółdzielni socjalnych. Wszystkie w pierwszych latach działalności otrzymują pomoc Fundacji m.in. w zakresie: księgowości, obsługi prawnej, szkoleń, doradztwa biznesowego i marketingu oraz promocji. Założone spółdzielnie socjalne to: „Lilai Design”, „Minerwa”, „Oko Przyszłości”, „Parostatek”, „Ekozofia osób niepełnosprawnych”, „Nowy Horyzont”, „Super Smak”, „Forest & Garden” oraz „Tu Tup”⁶.

Misja i zasady pracy Stowarzyszenia

Rdzeń misji Stowarzyszenia zapisany jest w jej nazwie: **pomoc wzajemna**, czyli wymiana, z której korzystają zarówno osoby pomagające, jak i będące beneficjentami tej pomocy. Ta „wzajemność” zachodzi również wewnątrz poszczególnych wspólnot (np. mieszkańców domów) oraz między członkami, pracownikami i wolontariuszami organizacji. Historia Stowarzyszenia, a zwłaszcza rozliczne sytuacje kryzysowe na jego drodze potwierdziły słuszność przyjętej zasady wzajemnej pomocy i solidarności.

Zdaniem Haliny Guzy-Steinke wzajemność stabilizuje stosunki międzyludzkie, ale do jej zaistnienia potrzebne jest zaufanie⁷. Jak twierdzi Robert Cialdini, wzajemność przyczyniła się do powstania pomocy wzajemnej, wymiany darów, systemów obrony i handlu, a stosowanie jej jako normy spowodowało silne osadzenie relacji wzajemności w procesie socjalizacji⁸. Wobec

⁶ Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, <http://www.fundacjabycrazem.pl/> (6.07.2014).

⁷ H. Guzy-Steinke, *Relacja wzajemności w perspektywie pedagogiki społecznej*, Bydgoszcz 2013, Wyd. UKW, s. 13.

⁸ R. Cialdini, *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, tłum. B. Wojciszke, Gdańsk 2002, GWP, s. 33–34.

powyższego można stwierdzić, że Stowarzyszenie „Być Razem” jako jeden z podmiotów socjalizacji w środowisku lokalnym sprzyja kształtowaniu *homo reciprocus*, czyli człowieka skłonnego do wzajemności.

Doświadczenia zdobyte przez Stowarzyszenie spowodowały, iż w metodologię pracy na stałe wpisały się wymienione poniżej zasady, którymi kierują się w swoich działaniach pracownicy i wolontariusze „Być Razem”.

- Powstrzymywanie się tam, gdzie jest to możliwe, od stawiania diagnoz jako czynności ograniczającej zrozumienie osób wykluczonych przez osoby pomagające.
- Zastosowanie szczególnego rodzaju relacji skutecznej w pomaganiu osobom wykluczonym społecznie – jest to relacja pozioma: partner–partner czy też ekspert–ekspert. Osoba, której pomagamy, jest aktywnym uczestnikiem procesu pomagania i ma często decydujący głos – jest ekspertem od własnego życia.
- Koncentracja na mocnych stronach zamiast na dysfunkcjach; koncentracja na przyszłości zamiast na przeszłości – tam, gdzie jest to możliwe i konieczne.
- „Oddawanie pomocy” – niezwykle ważna zasada pozwalająca osobom wykluczonym odzyskiwać wartość i własną godność poprzez pomaganie innym osobom wykluczonym, szczególnie tym znajdującym się jeszcze w trudnej sytuacji życiowej. Zasada ta dotyczy szczególnie osób bezdomnych i uzależnionych. Oddawanie pomocy to pomaganie sobie nawzajem; ludziom z bezpośredniego otoczenia oraz całej lokalnej społeczności.
- Wprowadzanie tam, gdzie jest to możliwe, wspólnotowych form funkcjonowania pomocy/pomagania. Szczególnie dotyczy to wspólnot osób bezdomnych, wspólnot osób uzależnionych oraz bezdomnych matek z małymi dziećmi.
- Rewitalizacja przestrzeni zmarginalizowanych i porzuconych; tworzenie w miejscach opuszczonych i zniszczonych ognisk kapitału ludzkiego.
- Zastosowanie szerokiej oferty w procesie pomagania: od pomocy osłownej i socjalnej, przez różnego rodzaju zajęcia szkoleniowe, treningowe, wykładowe, warsztatowe, artystyczne, pomoc prawną, aż po pomoc terapeutyczną o charakterze indywidualnym i grupowym.
- Wykorzystanie działań o charakterze artystycznym w procesie pomagania osobom wykluczonym społecznie – wystawy, pracownie artystyczne, arteterapia, festiwal, czasopismo, inne.

- Dobra współpraca z innymi instytucjami mogącymi pomóc osobie wykluczonej oraz edukacja dotycząca poruszania się po tych instytucjach kierowana do osób potrzebujących pomocy.
- Zastosowanie piramidy potrzeb Abrahama Masłowa do zrozumienia etapów pomagania osobie wykluczonej.
- Powstrzymywanie się od ingerowania w problemy religijne i światopoglądowe osób wykluczonych społecznie.
- Wykorzystywanie nowoczesnej wiedzy psychologicznej dotyczącej negocjacji, mediacji, asertywności, komunikacji, radzenia sobie ze stresem i innych w procesie pomagania.

Nagrody i wyróżnienia

Od początku istnienia Stowarzyszenie stało się ważnym partnerem gminy Cieszyń w kreowaniu polityki społecznej na terenie miasta i wpisało się w system pomocy społecznej jako jego integralny i potrzebny element. Stowarzyszenie jest laureatem wielu konkursów, m.in. zostało wyróżnione prestiżową nagrodą Totus 2009 Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia w kategorii „Promocja człowieka, praca charytatywna i edukacyjno-wychowawcza” za owocne tworzenie więzi wśród osób wykluczonych społecznie i budowanie społeczeństwa obywatelskiego, w 2005 r. zdobyło wyróżnienie Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej za osiągnięcia w budowaniu demokracji lokalnej w Polsce, w 2000 r. zakwalifikowało się do półfinału konkursu Pro Publico Bono, zdobywało też wyróżnienia Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Związku Powiatów Polskich, biskupa Tadeusza Rakoczego.

Stowarzyszenie było wielokrotnie odwiedzane i badane w ramach projektu „W poszukiwaniu polskiego modelu ekonomii społecznej”. Efektem uczestnictwa w tych badaniach jest szczegółowa analiza środowiska zewnętrznego i wewnętrznego „Być Razem”. Stowarzyszenie znalazło się w grupie pięćdziesięciu organizacji uznanych za wzorcowe i umieszczonych w Atlasie Dobrych Praktyk Ekonomii Społecznej⁹.

⁹ *Atlas Dobrych Praktyk Ekonomii Społecznej. Moje miejsce do życia, miejsce do pracy – Stowarzyszenie „Być Razem”*, http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomia-spoleczna.pl/public/Atlas_dobrych_praktyk/atlas_dobrych_praktyk_nowe/8Atlas_Dobrych_Praktyk_Cieszyń_ver052009.pdf (6.07.2014).

Zakończenie

Stowarzyszenie „Być Razem” w ciągu 18 lat działalności stało się jedną z ważniejszych i lepiej znanych w województwie śląskim organizacji świadczących pomoc społeczną. Obecnie ok. 4000 osób rocznie korzysta z pomocy „Być Razem”, na którą składają się: schronienie, pomoc żywnościowa, socjalna, psychologiczna, prawna, zatrudnienie w ramach robót publicznych, edukacja. Rozwój Stowarzyszenia i jego sukcesy są rezultatem pracy wielu osób o otwartych umysłach, dużej determinacji i wytrwałości, które są potrzebne, aby wykorzystać możliwości dane obywatelom w państwach demokratycznych oraz pokonywać trudności.

Cennym, choć często nieuświadomianym rezultatem działalności organizacji pozarządowych jest proces wychowawczy towarzyszący realizowaniu założonych celów¹⁰. W Stowarzyszeniu „Być Razem” walory wychowawcze są szczególnie widoczne w profesjonalnie organizowanym wolontariacie. Wszystkim pracownikom, wolontariuszom i beneficjentom Stowarzyszenie daje możliwość wrastania w środowisko lokalne i uczestniczenia w jego kulturze, co powinno być istotne zwłaszcza dla przyjezdnych studentów, którzy w Cieszynie zatrzymują się zaledwie na kilka lat.

Bibliografia

- Atlas Dobrych Praktyk Ekonomii Społecznej. Moje miejsce do życia, miejsce do pracy – Stowarzyszenie „Być Razem”*, http://www.ekonomiaspoleczna.pl/files/ekonomiaspoleczna.pl/public/Atlas_dobrych_praktyk/atlas_dobrych_praktyk_nowe/8Atlas_Dobrych_Praktyk_Cieszyn_ver052009.pdf.
- Cialdini R., *Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka*, tłum. B. Wojciszke, Gdańsk 2002, GWP.
- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, <http://www.fundacjabycrazem.pl/>.
- Guzy-Steinke H., *Relacja wzajemności w perspektywie pedagogiki społecznej*, Bydgoszcz 2013, Wyd. UKW.
- Marynowicz-Hetka E., *Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki*, t. I, Warszawa 2006, WN PWN.

¹⁰ E. Marynowicz-Hetka, *Pedagogika społeczna. Podręcznik akademicki*, t. I, Warszawa 2006, WN PWN, s. 366.

Porowski M., *Organizacje pozarządowe w instytucjonalnej strukturze państwa*. w: T. Pilch, I. Lepalczyk (red.), *Pedagogika społeczna. Człowiek w zmieniającym się świecie*, Warszawa 2003, Wyd. Akademickie „Żak”.

Sienicka A., *Fundacja*, <http://www.ekonomiaspoleczna.pl/x/672512>.

Stowarzyszenia „Być Razem”, <http://bycrazem.com/>.

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 1984 r. Nr 21, poz. 97).

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. *Prawo o stowarzyszeniach* (Dz.U. z 1989 r. Nr 20, poz. 104).

Summary

What is presented in this article is the activity of the Association of Mutual Aid “To Be Together”, treated as an example of applying the potentialities of the civil society. The Association was founded in 1996 as a response to passiveness and institutionalization of the social aid system. Currently, the Association runs centres which provide support to the homeless, single mothers, victims of family violence, and children and youth. It cooperates with about 50 volunteers. The activity of the Association aims at mutual help – to both the beneficiaries and the helping party.

Key words: activity of non-government organizations, the local environment, Association of Mutual Aid “To Be Together” in Cieszyn

Translated by Agata Cienciola

NOTY O AUTORACH

Katarzyna Zych – przewodnicząca zarządu Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”, kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie, psycholog, psychoterapeutka, trener, akredytowany coach International Coach Federation, doradca zawodowy.

Aleksandra Gancarz – mgr, asystentka w Zakładzie Pedagogiki Społecznej i Edukacji Międzykulturowej na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W latach 2003–2008 wolontariuszka Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem”.